

Paper-3

(Social Study)

80 Marks

SECTION - A

► નીચેના પ્રશ્નોનાં માગ્યા મુજબ ઉત્તર આપો (કુલ 24 પ્રશ્નો હેતુલક્ષી છે) (દરેક ના એક ગુણ) (Marks - 24)

- ખરું કે ખોટું જણાવો : તાંબું એ માનવીને સૌપ્રથમ ઉપયોગમાં આવેલી ધાતુ હતી.
- હવાઈ માર્ગનો ઉપયોગ ક્યાં થાય છે ?
- ખરું કે ખોટું જણાવો : ભારતના પ્રથમ ઉપગ્રહનું નામ “ચંદ્રાયન” હતું.
- કૌસમાથી વિકલ્પ પસંદ કરી ખાલી જગ્યા પૂરો. નટરાજની . તત્કાલીન મૂર્તિકલાનું ઉત્તમ ઉદાહરણ છે. (પાષાણપ્રતિમા, કાંસ્યપ્રતિમા, તામ્રપ્રતિમા)
- કૌસમાથી યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી ખાલી જગ્યા પૂરો. હંમેશાં ભાવવધારો હોતો નથી. (સમસ્યારૂપ, કુગાવાજન્ય, યોજનાબદ્ધ)
- પ્રાચીન સમયમાં માટીમાંથી કઈ કઈ વસ્તુઓ બનાવવામાં આવતી?
- હજારો પંડિત કુટુંબો પોતાનું કર્યું વતન છોડીને શરણાર્થી તરીકે બહાર જીવી રહ્યાં છે ? A. B. C. D
A. પંજાબ B. ઉત્તર પ્રદેશ C. કશ્મીર D. દિલ્લી
- ખરું કે ખોટું જણાવો : ભારતીય સંસ્કૃતિ સતલુજ અને રાવી નદીના કિનારે વિકસી હતી.
- યોગ્ય જોડકા જોડો.

1.	નેગ્રીટો	a. કથકલી
2.	કવિ શ્રી વલ્લભથોળ	b. સુંદર અષ્ટકોણીય જાળી
3.	તાજમહલ	c. માનવવિકાસ અહેવાલ
4.	કાળી જમીન	d. ભારતના સૌથી પ્રાચીન નિવાસીઓ
5.	HDR	e. બિકાનેર
6.		f. સમગ્ર મહારાષ્ટ્ર, પશ્ચિમી મધ્ય પ્રદેશ

10. યોગ્ય જોડકા જોડો.

1.	નેગ્રીટો	a. વડનગર
2.	સંગીત પારિજાત	b. ઓડિશા, પશ્ચિમ બંગાળ, તમિલનાડુના કિનારાના ભાગો
3.	શર્મિષ્ઠા તળાવ	c. પંડિત અહોબલ
4.	દલદલ કે પીટ પ્રકારની જમીન	d. મહિલા સશક્તિકરણ રાષ્ટ્રીય નીતિ
5.	ઇ.સ. 2002	e. હબસીઓ
6.		f. મહિલા સશક્તિકરણ વર્ષ

11. યોગ્ય જોડકા જોડો.

1.	ઈ .સ. 2002	a. મહિલા સશક્તિકરણ વર્ષ
2.		b. મહિલા વર્ષ

12. ખરું કે ખોટું જણાવો : ગંગોત્રી ડોલ્ફિન ખારા પાણીની પ્રજાતિ છે.
13. રાષ્ટ્રીય અન્ન સલામતી કાયદા મુજબ રાજ્યમાં અનાજ વિતરણની વ્યવસ્થાનું નિયમન, નિયંત્રણ અને ફરિયાદ માટે શાની રચના કરવાનું સૂચવવામાં આવ્યું છે ?
- A. રાષ્ટ્રીય અન્ન આયોગની
B. પ્રાદેશિક અન્ન આયોગની
C. રાજ્ય અન્ન આયોગની
D. મુખ્યમંત્રી અન્ન આયોગની
14. નીચેના જોડકા જોડો.

1.	ખાનગીકરણ	a. જાહેર ક્ષેત્રના એકમોની કાર્યક્ષમતામાં સુધારો થયો છે.
2.		b. બે દેશો વચ્ચે વ્યાપારના અવરોધો

15. ખરું કે ખોટું જણાવો : WTO ભેદભાવહીન આંતરરાષ્ટ્રીય વ્યાપારને પ્રોત્સાહન આપે છે.
16. વનસંવર્ધન અને વન્ય પેદાશોનું એકત્રીકરણ તેમજ કાચી ધાતુઓનું ખોદકામ જેવી પ્રવૃત્તિઓનો સમાવેશ કયા ક્ષેત્રમાં થાય છે ?
- A. માધ્યમિક ક્ષેત્રમાં
B. સેવાક્ષેત્રમાં
C. પ્રાથમિક ક્ષેત્રમાં
D. રોજગાર ક્ષેત્રમાં
17. ધાન્ય પાકોને ઓળખો.
- A. ઘઉં- જવ - ડાંગર - બાજરી
B. તુવેર - મગ-ચણા- વાલ
C. મગફળી - તલ- સરસવ - એરંડા
D. કપાસ - શેરડી - શેણે - તમાકુ
18. જોડકાં જોડો.

1.	શ્રી હેમચંદ્રાચાર્ય ગ્રંથાલય	a. મુંબઈ
2.	ભારતીય સંગ્રહાલય	b. ભોપાલ
3.	છત્રપતિ શિવાજી મહારાજ વાસ્તુ સંગ્રહાલય	c. પાટણ
4.	રાષ્ટ્રીય માનવ સંગ્રહાલય	d. કોલકાતા

19. યોગ્ય જોડકાં જોડો.

1.	ભાખડા-નંગલ	a. કૃષ્ણા
2.	હીરાકુંડ	b. સતલુજ
3.	નાગાર્જુનસાગર	c. ગોદાવરી
4.	કૃષ્ણરાજસાગર	d. મહાનદી
5.		e. કાવેરી

20. કૌસમાથી વિકલ્પ પસંદ કરી ખાલી જગ્યા પૂરો.યુનેસ્કોએ વૈશ્વિક વારસાનાં સ્થળોમાં ભારતનાં ... જેટલાં સ્થળોને સમાવિષ્ટ કર્યા છે. (51,32,25)
21. આ પ્રકારની જમીન હિમાલયની ખીણો અને ઢોળાવના ક્ષેત્રોમાં 2700થી 3000 મીટરની ઊંચાઈ વચ્ચે જોવા મળે છે. તેનું સ્તર પાતળું અને અપરિપક્વ હોય છે, તો તે જમીન કઈ?
- A. દલદલ પ્રકારની B. રણપ્રકારની C. પર્વતીય D. લેટેરાઈટ

22. ઈ. સ. 2009 - 10માં ભારતમાં ગ્રામ્ય વિસ્તારમાં દર હજારે કેટલી વ્યક્તિઓ બેરોજગાર હતી ?

A. 34 B. 16 C. 32 D. 19

23. યોગ્ય જોડકા જોડો.

1.	ભારતિ	A મૃચ્છકટિકમ્
2.	વિશાખાદત્ત	B કુરલ
3.	શુદ્રક	C કિરાતાર્જુનિયમ
4.	દંડી	D મુદ્રારાક્ષસ
5.	તિરુવલ્લુવર	E દશકુમાર ચરિત
6.		F અભિજ્ઞાન શાંકુતલમ

24. ભારતમાં કેટલા પ્રકારના રેશમનું ઉત્પાદન થાય છે? કયું કયું?

SECTION - B

► પ્રશ્ન ક્રમાંક 25 થી 37 (13 પ્રશ્નો) માંથી કોઈપણ 9 (નવ) પ્રશ્નોના ટૂંકમાં ઉત્તર આપો (દરેકના બે ગુણ)

(Marks - 18)

25. ગુજરાતનાં જાણીતાં ધાર્મિક, સામાજિક અને પ્રવાસનલક્ષી સ્થળો કયાં કયાં છે?
26. ધનિક ભારતમાં ગરીબો વસે છે.
27. ટકાઉ વિકાસ(સુપોષિત વિકાસ)ના ખ્યાલની સમજૂતી આપો.
28. દલદલ કે પટપ્રકારની જમીન વિશે માહિતી આપો.
29. મહિલા સશક્તીકરણ માટે આર્થિક સ્વતંત્રતા અનિવાર્ય છે.
30. સંકલપના સમજાવો: સાંપ્રદાયિક તનાવ :
31. સંકલ્પના લખો. 1) આરક્ષિત જંગલો 2) સંરક્ષિત જંગલો
32. ટ્રાફિક સમસ્યા દૂર કરવાના ઉપાયો જણાવો.
33. હડખાના લોકો માટીમાંથી કઈ કઈ સામગ્રી બનાવતા હતા?
34. ભારતમાં વેદો કેટલા છે અને કયા કયા છે તે સમજાવો.
35. પ્રવાસન સ્થળોની સ્વચ્છતા અને જતન વિશે તમારાં મંતવ્યો લખો.
36. ભારતમાં સુતરાઉ કાપડની મિલો મુખ્યત્વે કયાં કયાં આવેલી છે?
37. દ્રવિડ શૈલી વિશે ટૂંકમાં માહિતી આપી.

SECTION - C

► પ્રશ્ન ક્રમાંક 38 થી 46 (9 પ્રશ્નો) માંથી કોઈપણ 6 (છ) પ્રશ્નોના સવિસ્તાર ઉત્તર આપો (દરેકના ત્રણ ગુણ)

(Marks - 18)

38. દિલ્લીના લાલ કિલ્લા વિશે નોંધ લખો.
39. ગરીબીનિર્મલન કાર્યક્રમો વિશે સવિસ્તર માહિતી આપો.
40. વિકાસશીલ અર્થતંત્રનાં લક્ષણો જણાવો.
41. ભારતીય સમાજની કેટલીક જ્ઞાતિઓ અને જાતિઓની આર્થિક સ્થિતિ નબળી રહી ગઈ ?
42. લોથલ ભારતનું અગત્યનું બંદર હતું.
43. માનવવિકાસ થયો ક્યારે ગણાય?
44. ટૂંક નોંધ લખો : રાષ્ટ્રીય ધોરી માર્ગો
45. પ્રાચીન ભારતે ગણિતશાસ્ત્રમાં આપેલી પ્રગતિ વિશે નોંધ લખો.

46. રાષ્ટ્રીય અન્ન સલામતી કાયદો -2013(RTF -2013) અન્વયે 'મા અન્નપૂર્ણ યોજના'ની જોગવાઈઓ જણાવો.

SECTION - D

► પ્રશ્ન ક્રમાંક 47 થી 53 (7 પ્રશ્નો) માંથી કોઈપણ 4 પ્રશ્નોના મુદ્દાસર ઉત્તર આપો (દરેકના ચાર ગુણ)

(Marks - 16)

47. મૌર્યયુગ દરમિયાન થયેલ સ્થાપત્યકલાના વિકાસની માહિતી આપો.
48. પ્રાચીન ભારતની વૈદકવિદ્યા અને શલ્યચિકિત્સાની સમીક્ષા કરો.
49. પ્રાકૃતિક વારસાના જતન માટે કરવામાં આવેલા પ્રયાસો જણાવી.
50. વિકાસશીલ અર્થતંત્રનાં લક્ષણો જણાવો.
51. માનવવિકાસ આંક માપવા માટેના નિર્દેશકોની સમજૂતી આપો.
52. લઘુમતીઓનાં કલ્યાણ અને વિકાસ માટેની બંધારણીય જોગવાઈઓનો પરિચય આપો.
53. કૃષિ-પદ્ધતિઓ વિશે માહિતી આપો.

SECTION - E

► તમને આપેલા ભારતના રેખાંકિત નકશામાં નીચેના ચાર સ્થળો યોગ્ય સ્થાને દર્શાવો

(Marks - 4)

54. નકશામાં દર્શાવો : મુસાફરોના ડબ્બા ઉત્પાદિત કેન્દ્ર
55. નકશામાં દર્શાવો : ધરોઈ બહુહેતુક યોજના
56. નકશામાં દર્શાવો : નાળીયેર ઉત્પાદિત પ્રદેશ
57. નકશામાં દર્શાવો : સુંદરવન અભ્યારણ્ય

★★★